

GYVŪNŲ GEROVĖS ZOOLOGIJOS SODUOSE UŽTIKRINIMAS

ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖS APIBENDRINIMAS

SUINTERESUOTOS ŠALYS

Pagrindinės gyvūnų gerovės zoologijos soduose politiką formuojančios ir įgyvendinančios institucijos apima: **Aplinkos ministeriją ir jai pavaldžias institucijas** - Aplinkos apsaugos agentūrą ir Aplinkos apsaugos departamentą, **Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą, Zoologijos sodų patikrinimo komisiją** bei **zoologijos sodo** statuso turėtojus.

PAGRINDINIAI DOKUMENTAI

Europos Sąjungos **Tarybos direktyva** dėl laukinių gyvūnų laikymo zoologijos soduose, Lietuvos Respublikos **Laukinės gyvūnijos įstatymas, Leidimų** zoologijos sodams įkurti išdavimo ir zoologijos sodų tvarkymo ir kontrolės **tvarka** ir Lietuvos Respublikos **gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymas**.

ZOOLOGIJOS SODO SĄVOKA

Zoologijos sodas apibrėžiamas kaip vieta su nuolatiniais įrenginiais, specialiomis patalpomis, kuriose nuolat laikomi ir visuomenei **ne mažiau kaip 7 dienas** per metus eksponuojami gyvi laukiniai gyvūnai, išskyrus <...> vietas, kuriose asmenys visuomenei eksponuoja ne daugiau kaip **20 rūšių laukinių žinduolių** arba ne daugiau kaip **30 kitų laukinių gyvūnų rūšių**. Lietuvoje **zoologijos sodo statusą turi 6 įstaigos**, kurios yra įsipareigojusios vykdyti zoologijos sodams keliamus reikalavimus.

ZOOLOGIJOS SODŲ PATIKROS

Zoologijos sodų patikros skirstomos į patikrinimus **leidimams gauti, planinius patikrinimus ir neplaninius patikrinimus**. Visus juos vykdo kontrolę užtikrinančios institucijos.

TAIKOMI REIKALAVIMAI

Zoologijos sodai privalo **taikyti** bent vieną iš 4 teisės aktuose numatytų **biologinės įvairovės išsaugojimo priemonių**; turi vykdyti **visuomenės švietimą ir sąmoningumo skatinimą** biologinės įvairovės išsaugojimo srityje; užtikrinti, kad laikomi **gyvūnai būtų įkurdinami jų poreikius atitinkančiomis sąlygomis** ir tuo pačiu būtų užtikrinama tinkama jų **sveikatos būklė** bei garantuojama nuolatinė **veterinarinė priežiūra**; pasirūpinti gyvūnų ir zoologijos sode besilankančių lankytojų **saugumu**; privalo rinkti, saugoti ir teikti **informaciją bei duomenis** apie įstaigoje laikomus gyvūnus ir jų rūšis; privalo **laikytis teisės aktų**, reglamentuojančių laukinės gyvūnijos apsaugą ir naudojimą.

Projekto vadovės:

gabriele.baltrusyte@kurkl.lt
aira.paliukenaite@kurkl.lt

Daugiau informacijos apie projektą: www.kurkl.lt

KLIŪTYS PATIKRINIMŲ METU

PASIRENGIMAS PATIKRINIMAMS

Rengiantis patikrinimui Leidimo turėtojo ar asmens, siekiančio gauti leidimą, prašoma Komisijai pateikti informaciją dėl planuojamų laikyti ir laikomų laukinių gyvūnų sąrašo. Praktikoje laikomų gyvūnų **sąrašas ne visais atvejais įtraukia atnaujintą laikomų gyvūnų informaciją**. Tai patikros metu kelia riziką neįvertinti laikomoms rūšims būdingų specialių poreikių užtikrinimo.

TIKRINIMO FUNKCIJŲ PASIDALIJIMAS

Vykdam patikrinimą yra **svarbus aiškus funkcijų pasidalijimas tarp Komisijos narių**, kad patikrinimo metu būtų skiriama pakankamai laiko zoologijos sodams keliamų reikalavimų įvertinimui bei tinkamai dokumentuojama šių reikalavimų atitikimą ar neatitikimą. Praktikoje **kyla iššūkių dėl funkcijų pasidalijimo** ir tikrinimo darbų pasiskirstymo.

VERTINIMO KRITERIJAI

Įgyvendinant teisės aktuose **keliamus reikalavimus zoologijos sodams**, turi būti aišku, kaip vertinamas tokių kriterijų atitikimas. Praktikoje **vientisos tikrinimo metodikos nebuvimas** sukuria **kliūtį vertinimo metu** garantuoti objektyvumą bei nustatyti/taikyti vieningą standartą.

INFORMACIJOS PRIEINAMUMAS

Rengiant patikrinimo Ataskaitą, Komisija remiasi **ekspertine informacija apie gyvūnų biologinius poreikius**, kuri dažnai pateikiama moksliniuose straipsniuose ir publikacijose. Praktikoje **prieigai prie šių dokumentų yra reikalingos specialios ir ne visuomet** viešojo sektoriaus darbuotojams bei Leidimų turėtojams **prieinamos mokslinių publikacijų prenumeratos**.

DARBO SĄLYGOS

Organizuojant patikrinimą **svarbu užtikrinti tinkamas Komisijos**, veikiančios savanoriškomis paskatomis, **darbo sąlygas**. Praktikoje, ypač patikrinimus vykdam žiemos metu, **atsiranda techninių kliūčių**.